

DR. RUDAS PÉTER

1951–2006

Egyetemi tanár, az állatorvos tudományok doktora, az élettani és biokémiai tanszék vezetője (1990–2006), az állatorvosi élettan korszerű, interaktív multimédia tananyagának kifejlesztője. A radioimmun analitika egyik honosítója, fejlesztője. Modern molekuláris biológiai módszerek alkalmazásával a pajzsmirigyhormon hatásának és a hormon perifériás metabolizmusa génszabályozásának kutatója. A Magyar Állatorvosok Világszervezetének alelnöke, számos nemzetközi tudományos bizottság tagja.

Rudas Péter 1951. június 25-én született Budapesten. A Petőfi Sándor Gimnáziumban érettségizett kitűnő eredménnyel 1969-ben. Az Állatorvostudományi Egyetem hallgatójaként 1974-ben szerzett summa cum laude oklevelet. Már első éves korától dolgozott az élettani tanszéken a tudományos diákkör tagjaként (1969–1974) Kozma Mária mellett. Pethes György professzor a céltudatos, megbízható, a kutatás iránt fogékony, analitikus alkatú fiatal diplomást meghívta a tanszékre. Az oktatói pálya fokozatait – 1974–1976-ban tudományos segédmunkatárs, egyetemi tanársegéd, 1978–1981-ben ösztöndíjas aspiráns, 1979–1986-ban egyetemi adjunktus, 1986–1991-ben egyetemi docens – végigjárva 1991-ben egyetemi tanárrá nevezték ki, és már 1990-ben megbízást kapott az élettani és biokémiai tanszék vezetésére.

Klasszikus professzori alkatához illően lelkiismeretesen, nagy lelkesedéssel készült előadásaira, elkötelezett oktató volt. Tananyagát állandóan korszerűsítette. Az egyetemi jegyzetek társszerzőségén kívül szerkesztője és társszerzője volt az *Az állatorvosi élettan alapjai* című tankönyvnek. Az ismeretközlés és -átadás legmodernebb módszereit felismerve, korát megelőzve alkotta meg az állatorvosi élettant új összefüggésekben bemutató interaktív multimédia tananyagát magyar, angol, német és spanyol nyelven. Ezt a modern adathordozón elérhető tananyagot egész Európában és az Egyesült Államokban is nagy elismeréssel fogadták, és több külföldi egyetem általánosan alkalmazott tananyagként használja. Az általa létrehozott Élettan Oktatók Klubja a Magyar Élettani Társaság elismert szervezete.

Hallgatóit nagy szeretettel és őszinte gondoskodással nevelte. Az élettan és fakultatív tantárgyai oktatásáért több alkalommal nyerte el a hallgatók kitüntető elismerését. A doktori képzés lelkes híve volt; mint az Állatorvos-tudományi Doktori Iskola elnöke alapvetően meghatározta a tudományos utánpótlásképzés szellemiségét és irányát.

Multimédia laboratóriumot hozott létre, és bevezette az SDE (self directed education) típusú, az interaktív számítógépes (CAL – computer aided learning), valamint az interaktív multimédia (IVD – interactive video disk) oktatást az állatorvostan-hallgatók számára. Új fakultatív tantárgyakat szervezett és oktatott: radiobiológia, bevezetés az idegélettanba, a sejtek élettana, számítási eljárások az élettanban; a posztgraduális képzésben: a szív elektrofiziológiája, a légzőszervi immunrendszer, a vese, az izom, a kérődzők élettana, radioizotóptechnika, klinikai radiológia, bioinformatika, a sejtek molekuláris fiziológiája, a kutatás módszertana stb.

Kutatómunkáját kiváló angol és német nyelvtudása révén az élettan élenjáró nemzetközi irányvonalához igazítva alakította ki. A legmodernebb radioimmunanalitikai eljárásokkal vizsgálta a pajzsmirigyhormonok kinetikáját különböző állatfajokban. Analitikus és molekuláris biológiai módszerekkel meghatározó új felfedezésekkel gazdagította a pajzsmirigyhormonok perifériás metabolizmusának a folyamatát, génszintű szabályozását. Vizsgálta a deiodáz enzimek pretranszlációs és transzlációs szabályozását, valamint a deiodáció in situ hibridizációját. Kutatásának eredményeit 68 angol és 28 magyar nyelvű közleményben ismertette. Feltárta az állattermék-termelés, a biológiai polimorfizmus és a pajzsmirigyhormon-háztartás kapcsolatát, a szervezet pajzsmirigyhormon-metabolizmusának autoregulációját, a leptin szerepét háziállatainkban, a bioinformatika jelentőségét a proteomkutatásban.

285 Kutatómunkáját kiváló munkacsoportok tagjaként, majd vezetőjeként végezte. Számos elnyert pályázat (Multimédia kutatás, FIP, NKB-NKFP, PPF, FEFA,

Accord, Tempus, Alapítvány a Magyar Felsőoktatásért és Kutatásért, Állatorvostudományi Kutatás Fejlesztés stb.) kutatásvezetője volt. Széles körű nemzetközi kapcsolatokat épített ki. Hosszabb időn át dolgozott az Egyesült Államokban a Rutgers Egyetemen, majd a Harvard Medical Schoolban. Vendégprofesszora volt Belgiumban a Leuveni Katolikus Egyetemnek; a világ számos egyetemén dolgozott közös kutatómunkában rövidebb, hosszabb ideig. Kiváló pályázati eredményei révén hatékonyan tudta biztosítani a kutatómunkájához szükséges forrásokat. Közel 100, referált folyóiratban megjelent publikációja, kiemelkedő tudományometriai adatai, sok száz szakmai előadása bizonyította tehetségét és erősítette elismertségét, növelte szakmai tekintélyét. Kandidátusi értekezését 1983-ban védte meg, az állatorvos-tudomány doktora fokozatot 1996-ban nyerte el.

Nagyszámú hazai és nemzetközi tudományos társaság tagja, illetve tisztségviselője volt. Közülük kiemelkedő az International Society for Avian Endocrinology, az International Society for Farm Animal Endocrinology, az Endocrin Society, a Magyar Élettani Társaság, a Magyar Agrártudományi Egyesület Állatorvosok Társasága. A Magyar Állatorvosok Világszervezetének alelnökéként különösen szívén viselte a határon túli kollégák sorsát.

Az Állatorvostudományi Egyetem szervező, vezető tevékenységét 1990-től aktívan segítette. Az egyetemi, majd a kari és egyetemi tanács tagja, számos bizottság vezetője volt. Az országos bizottságok közül az MTA, az OTKA, az OMF, a Magyar Ösztöndíj Bizottság tagjaként dolgozott.

Tudományos és oktatásfejlesztő munkáját számos kitüntetés jelzi: nemzetközi, országos és kari tudományos diákköri I. díjak, a Márkus György Alapítvány díja, az Ipolyi Arnold-díj, a Szent-Györgyi Albert-díj, Akadémiai Díj, a Szent István Egyetem Babérkoszorú arany fokozata.

Rudas Péter bölcs, józan, maradandó értékeket képviselő, alapelveihez ragaszkodó humanista volt. A békességet, a tiszteletet, egymás elfogadását pártolta. Irodalmi, zenei jártassága, szeretetteljes, derűs egyénisége élménnyé tette a vele való együttléteket.

2006. február 13-án, életének 55. évében autóbalesetben hunyt el; 2006. március 11-én gyászmise keretében búcsúztatták. Kívánsága szerint hamvait szűk családi körben helyezték örök nyugalomra.

Irodalom

Frenyó V. László: Dr. Rudas Péter (1951–2006). *Magyar Állatorvosok Lapja*, 2006. 128. 5. 319–320.

Kutas Ferenc: Fájdalmas búcsú Rudas Pétertől. *Magyar Állatorvosok Lapja*, 2006. 128. 5. 320.